

Kunta- ja alueosasto

26.6.2024

Kunnanhallituksille

PÄÄTÖS KUNNAN PERUSPALVELUJEN VALTIONOSUUDEN MUUTTAMISESTA VUODELLE 2024

Valtiovarainministeriö muuttaa vuoden 2024 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 21.12.2023 annettua päätöstä (VN/35660/2023) seuraavilla perusteilla.

1. Käyttämättömän määrärahan palautus valtion talousarvion momentilta 28.90.31 (Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki)

Valtion vuoden 2024 toisen lisätalousarvion mukaan kunnan peruspalveluiden valtionosuuteen lisätään 9 947 000 euroa liittyen momentilla 28.90.31 (Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki) vuonna 2023 käyttämättä jääneiden kuntarakennelain (1698/2009) 56 a § mukaisten vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien yhdistymisavustusten sekä kuntarakennelain 41 §:n mukaisten kuntien harkinnanvaraisten yhdistymisavustusten ja 44 §:n mukaisten valtionosuusmenetyksen korvausten palautukseen.

Kuntarakennelain 56 a § mukaan harkinnanvaraisten yhdistymisavustusten yhteismäärää vastaava euromäärä vähennetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) mukaisesta valtionosuudesta. Valtionosuuden vähennys on kaikissa kunnissa asukasta kohden yhtä suuri. Jos harkinnanvaraiseen yhdistymisavustukseen varattua euromäärää ei kokonaisuudessaan käytetä varainhoitovuoden aikana, palautetaan jäljelle jäänyt osa kunnille asukasta kohden yhtä suurena osuutena varainhoitovuotta seuraavan vuoden aikana.

Kuntarakennelain 41 §:n mukaan kuntien yhdistyessä syntyvälle uudelle kunnalle voidaan valtion talousarvion rajoissa maksaa harkinnanvaraista yhdistymisavustusta. Valtioneuvosto päättää harkinnanvaraisen yhdistymisavustuksen myöntämisestä kuntajaon muuttamista koskevan päätöksen yhteydessä. Kuntarakennelain 59 §:n mukaan lain 41 §:ssä tarkoitettujen yhdistymisavustusten yhteismäärää vastaava euromäärä vähennetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) mukaisesta valtionosuudesta. Valtionosuuden vähennys on kaikissa kunnissa asukasta kohden yhtä suuri. Jos yhdistymisavustukseen varattua euromäärää ei

kokonaisuudessaan käytetä varainhoitovuoden aikana, jäljelle jäänyt osa palautetaan kunnille asukasta kohden yhtä suurena osuutena varainhoitovuotta seuraavan vuoden aikana.

Valtion vuoden 2023 talousarvioissa momentille 28.90.31 (Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki) oli varattu 5 500 000 euroa kuntarakennelain 41 §:n mukaisiin kuntien harkinnanvaraisiin yhdistymisavustuksiin sekä 44 §:n mukaisiin valtionosuuden vähentymisen korvauksiin ja 5 500 000 euroa kuntarakennelain 56 a §:n mukaisiin vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien yhdistymisavustuksiin.

Valtioneuvosto päätti 11.6.2020 Kankaanpään kaupungin ja Honkajoen kunnan yhdistymisestä vuoden 2021 alussa (VM/2020/101). Samassa yhteydessä valtioneuvosto päätti myöntää uudelle Kankaanpään kaupungille harkinnanvaraista yhdistymisavustusta yhteensä 3 500 000 euroa. Kuntarakennelain mukaan harkinnanvaraisen yhdistymisavustuksen maksaminen voidaan jaksottaa enintään kolmen vuoden ajalle. Valtiovarainministeriön 23.3.2021 tekemän päätöksen mukaan Kankaanpään kaupungille maksetaan yhdistymisavustusta 1 400 000 euroa vuonna 2021, 1 050 000 euroa vuonna 2022 ja 1 050 000 euroa vuonna 2023. Lisäksi Kankaanpää kaupungille maksetaan vuosina 2021–2024 valtionosuuksien vähentymisen korvausta yhteensä 8 028 euroa siten, että korvaus on 2 007 euroa vuodessa.

Momentilta jäi käyttämättä 5 497 000 euroa kuntarakennelain 41 §:n mukaisia avustuksia ja 44 §:n mukaisia korvauksia sekä 4 450 000 euroa kuntarakennelain 56 a §:n mukaisia avustuksia. Yhteensä momentilta 28.90.31 jäi vuonna 2023 käyttämättä 9 947 000 euroa kunnan peruspalvelujen valtionosuusmomentilta siirrettyjä määrärahoja.

2. Kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannusten tarkentuminen

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 57 §:n 3 momentissa säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistukseen liittyvän rahoituksen siirron laskelmien tarkistamisesta. Laskelmat tehdään uudelleen Valtiokonttorin vuosilta 2021 ja 2022 keräämien lopullisten kunnittaisten kustannustietojen keskiarvon ja vuoden 2022 tulotietojen perusteella. Tarkistetut laskelmat ovat vuodesta 2024 lukien kuntakohtaisten valtionosuuksien perusteena. Lisäksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1393/2022, 7 § muutettu 885/2023) säädetään siirtolaskelman tietoja merkittävästi vääristävien tilinpäätöserien oikaisusta. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 57§ 4 momentin mukaan, jos kunnilta on tarkistuksen perusteella koko maan tasolla

siirtynyt tuloja vähemmän kuin kustannuksia, erotusta vastaava määrä vähennetään kunnille myönnettävästä valtionosuudesta.

Kuntien vuoden 2022 ja 2021 tilinpäätöstietojen mukaiset hyvinvointialueiden rahoituksen pohjaksi siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen nettokustannukset ovat tarkentuneet vuoden 2024 kuntien peruspalvelujen valtionosuuspäätöksistä ja hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoituspäätöksistä tehtyjen oikaisuvaatimusten ja muiden päätösten perusteena olevien tietojen korjausten johdosta annettujen päätösten perusteella.

Kunnilta hyvinvointialueiden rahoituksen pohjaksi siirtyvät kustannukset ovat tarkentuneet yhteensä 559 000 euroa suuremmiksi kuin edellä mainitun kuntien vuoden 2024 valtionosuuspäätöksen pohjana olevat kustannukset. Näin ollen mainittua päätöstä tulee muuttaa siten, että rahoituksen siirtoa kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta hyvinvointialueiden rahoitukseen (momentti 28.89.31) kasvatetaan 559 000 eurolla, mikä osaltaan vähentää kunnan peruspalvelujen valtionosuutta.

3. Kotikuntakorvauksen perusosan korjaaminen vuodelle 2024

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 35 §:n mukaan valtiovarainministeriö päättää kotikuntakorvauksen perusosan euromäärästä varainhoitovuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä. Vuoden 2024 perusosa perustuu vuoden 2022 toteutuneisiin esi- ja perusopetuksen nettokustannuksiin. Kustannustiedot muodostetaan osittain kuntien Valtiokonttorille ilmoitetuista palveluluokkakohtaisista tilinpäätöstiedoista ja osittain Opetushallituksen tiedonkeruun mukaisista kustannustiedoista.

Valtiovarainministeriö on havainnut kotikuntakorvauksen perusosan laskennassa käytettävässä kustannuspohjan tiedonkeruussa virheitä, jotka vaikuttavat vuodelle 2024 vahvistettuun kotikuntakorvauksen perusosaan. Kustannuspohjassa oli virheellisesti huomioitu osa myyntituotoista kahteen kertaan minkä lisäksi myös osa palveluiden ostoista puuttui.

Valtiovarainministeriö korjaa erillisellä päätöksellä vuoden 2024 kotikuntakorvauksen perusosan euromäärää (VN/35661/2023). Uusi perusosa vuodelle 2024 on 7880,65 euroa. Uuden perusosan määrän mukaiset kotikuntakorvaukset maksetaan elokuun maksuerästä alkaen.

Toimivalta:

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettu laki (618/2021), 45 §

Päätös:

Valtiovarainministeriö on tänään päättänyt muuttaa kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vuodelle 2024 annettua päätöstä vuodelle 2024 valtion vuoden 2024 II lisätalousarvioon perustuen:

- Edellä perusteluissa todetusti yhdistymisavustuksiin varattu määräraha palautetaan (1,80 euroa asukasta kohden)
- Kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannusten tarkentumisen perusteella jälkikäteistarkistuksesta johtuvaa rahoituksen lisäsiirron määrää ja kuntakohtaisia sote-uudistuksen vaikutuksia tasaavia rahoituseriä muutetaan.

Muutokset otetaan huomioon valtionosuuden lisäyksissä ja vähennyksissä.

Muutokset otetaan huomioon kunnan peruspalvelujen valtionosuuksien vuoden 2024 elokuun maksuerästä lukien. Tämän päätöksen sekä erillisen kotikuntakorvauksen perusosan korjaamista koskevan päätöksen mukaisilla muutoksilla päivitetty valtionosuuslaskelma vuodelle 2024 julkaistaan valtiovarainministeriön verkkosivuilla osoitteessa:

<https://vm.fi/valtionosuuslaskelmia>

Päätösten vaikutukset kunnalle myönnettyyn kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sekä kotikuntakorvaukseen ilmenee liitteestä 1.

Helsingissä 26. kesäkuuta 2024

Kunta- ja alueministeri

Anna-Kaisa Ikonen

Finanssiasiantuntija

Lauri Piirainen

Oikaisuvaatimusosoitus

Jos kunta on tyytymätön valtiovarainministeriön kunnan peruspalvelujen valtionosuuden myöntämistä koskevaan päätökseen, sillä on kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain 51 §:n nojalla oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus valtiovarainministeriölle. Oikaisuvaatimusohjeet ovat tämän päätöksen liitteenä 2.

Liitteet	Maksuerittely (Liite 1) Oikaisuvaatimusohjeet (Liite 2)
Tiedoksi	Valtiovarainministeriö/Kehittämisen- ja hallintotoiminto Opetus- ja kulttuuriministeriö Sosiaali- ja terveysministeriö Opetushallitus Suomen Kuntaliitto